

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 6C/242/2006
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1206230280
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Roštárová
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2020:1206230280.24

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II pred sudkyňou JUDr. Alenou Roštárovou v právnej veci žalobcu: J. D., Q.. XX.XX.XXXX, U. T. N. XX, zast. : JUDr. Dušanom Chlapíkom, advokátom so sídlom Sládkovičova 13, Žilina, proti žalovanému: Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Trnavská cesta 82, Bratislava, IČO: 36 062 235, zast. : Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví, takto

rozhodol:

- I. Súd konanie v časti o zaplatenie istiny vo výške 99.554,57 eur z a s t a v u j e.
- II. Súd žalobu z a m i e t a.
- III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%
- IV. Štátu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 23.10.2006 (po poslednej zmene petitu, ktorú súd pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 15.01.2020), sa žalobca domáhal od žalovaného titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia zaplatenia sumy 231.333,-- eur a titulom sťaženia spoločenského uplatnenia sumy 87.611,63 eur a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 26.10.1994 došlo v X. k dopravnej nehode, pri ktorej utrpel žalobca ťažké zranenia. K nehode došlo tak, že prechádzajúce nákladné motorové vozidlo zrazilo a prešlo žalobcu stojaceho na pravom okraji vozovky, vodič vozidla nezastavil a z miesta nehody ušiel. Okresné riaditeľstvo PZ T. X. Z., ktoré dopravnú nehodu vyšetrovalo, vec odložilo, nakoľko sa nepodarilo zistiť motorové vozidlo a vodiča, ktorý nehodu spôsobil. Žalobca na základe lekárskeho posudku a to posudku J.. J. z 02.01.2003, ktorý bolestné ohodnotil na 817,25 bodov a posudkov J.. T. a J.. S. z 11.02.2003 a 17.02.2003, ktorí ohodnotili sťaženie spoločenského uplatnenia na 950 bodov, požiadal Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., o náhradu škody, ktorá poskytla plnenie náhrady škody za bolestné (816,25 bodov x 15,-- Sk) 406,42 eur (12.244,-- Sk) a za sťaženie spoločenského uplatnenia (725 bodov x 15,-- Sk) 721,96 eur (21.750,-- Sk), spolu 1.128,39 eur (33.994,-- Sk.) V dôsledku zhoršeného zdravotného stavu súvisiaceho so sťažením spoločenského uplatnenia sa žalobca podrobil opätovným zdravotným prehliadkam, na základe ktorých boli vydané opätovné lekárske posudky o sťažení spoločenského uplatnenia (posudok J.. T. z 08.09.2005, posudok J.. S. z 05.09.2005, posudok J.. X. z 07.09.2005, posudok J.. U. z 08.09.2005 a posudok J.. J. z 02.11.2005), ktoré ohodnotili sťaženie spoločenského uplatnenia spolu na 2 360 bodov. Predpisom účinným do 31.03.1995 je vyhláška 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, podľa ktorej je výška jedného bodu 15,-- Kčs. Pri počte bodov 2 360 bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia predstavuje náhrada sumu

1.175,06 eur (35.400,-- Sk). Žalobca pred úrazom pracoval ako technický pracovník ČSD Košice - stredisko informatiky a výpočtovej techniky. Ako kvalifikovaný odborník sa po práci venoval opravám motorov motorových vozidiel a motocyklov. Voľný čas venoval predovšetkým športovaniu, bol aktívnym členom cyklistického oddielu W. T. X. a oddielu karate v W. Č. F.. Neskôr po úraze sa v roku 1998 stal členom modelárskeho oddielu Zväzarm v Žiline, avšak aj túto činnosť v dôsledku následkov úrazu musel zanechať. Vzhľadom na úraz sa v roku 1995 nemohol zúčastniť prijímacích skúšok na S. fakulte I. R.. H.. Š. T. X., kde mienil študovať. Dopravná nehoda dňa 26.10.1994 pri ktorej utrpel žalobca závažné zranenia, znamenala pre jeho ďalší život krajne nepriaznivé dôsledky. Po nehode bol hospitalizovaný v nemocnici v X. s mnohopočetnými zlomeninami rebier, končatín, zlomeninou lebečnej kosti a s krvácaním do pľúc a mozgu. Pri úraze taktiež došlo k prerezaniu priedušnice, poškodeniu močových ciest a dôsledkom úrazu bola taktiež strata 6 zubov. Následkom úrazu hlavy stratil žalobca schopnosť hovoriť, čítať a písať, ako aj schopnosť pohybu, ktorý bol možný len za pomoci barlí. Po dlhodobej hospitalizácii a absolvovaní kúpeľnej liečby sa snažil žalobca aspoň čiastočne pracovať, avšak zhoršujúci sa zdravotný stav znamenal, že v máji roku 2000 bol uznaný úplným invalidným dôchodcom. Následky úrazu znamenali pre navrhovateľa úplné vyradenie z občianskeho a spoločenského života. V roku XXXX sa žalobca oženil, jeho manželka je obdobne zdravotne postihnutá, invalidná, trpí degeneratívnym ochorením svalov. Intímny styk je pre žalobcu v dôsledku úrazu nemožný, čím je mu znemožnené založenie vlastnej rodiny. Žalobca má problémy s mobilitou, pohybuje sa len pomocou francúzskej barle, trpí pravidelne sa opakujúcou bolesťou kĺbov a kostí, tlmených pravidelným užívaním liekov. Problémy po úraze vznikli aj pri písaní rukou, písomnosti dokáže žalobca písať len pomocou počítača. Aj v súčasnosti sa prejavuje u žalobcu strata pamäti, dôležité okolnosti si musí písomne poznamenať, obdobne sa prejavuje aj problém s rečou, kde najmä v stresových situáciách stráca schopnosť reči. Poruchy močových ciest znamenali pre žalobcu stratu ovládacích schopností v tom, že nedokáže udržať moč a jeho pohyb mimo bydliska je preto orientovaný do blízkosti sociálnych zariadení. Súčasný zdravotný stav žalobcu a jeho životná existencia je možná len za neustálej zdravotnej starostlivosti a užívania predpísaných liekov so záverom, že jeho zdravotný stav sa bude len zhoršovať. Vzhľadom na uvedené následky úrazu možno z hľadiska právneho pojmu sťaženie spoločenského uplatnenia kvalifikovať situáciu žalobcu ako stav vylučujúci akékoľvek spoločenské uplatnenie. Žalobcovi bolo zo strany Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., poskytnuté plnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 721,96 eur (21.750,-- Sk) (725 bodov x 15,-- Sk). Na základe predložených lekárskeho posudkov bolo sťaženie spoločenského uplatnenia u navrhovateľa stanovené na 2 360 bodov, čo pri hodnote 15,-- Sk za bod predstavuje sumu 1.175,06 eur (35.400,-- Sk). Vzhľadom na závažnosť úrazu a jeho dlhodobú liečbu, ako aj na dôsledky úrazu znamenajúce krajné sťaženie spoločenského uplatnenia, ide o prípad osobitného zreteľa, z ktorého dôvodu žiada žalobca o zvýšenie odškodného a to u sťaženia spoločenského uplatnenia o stonásobok sumy 1.175,06 eur (35.400,-- Sk), t.j. 117.506,47 eur (3.540.000,-- Sk).

3. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 09.01.2007, v ktorom uviedol, že nie je pravdivé tvrdenie právneho zástupcu žalobcu že konanie v právnej veci účastníkov J. D. c/a Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., o náhradu škody na zdraví vedené na Okresnom súde U. Z. pod. sp. zn. XC/XXX/XXXX bolo zastavené. Žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Žalobca sa preto domnieva, že pokračovaniu tohto konania bráni prekážka litispendencie. Žalobca navrhol, aby sa pri posudzovaní opodstatnenosti jeho nároku vychádzalo z posudku vypracovaného dňa 02.01.2003 J.. J., ktorý bolestné ohodnotil na 817,25 bodov a posudku vypracovaného dňa 11.02.2003 a 17.02.2003 J.. S., ktorý ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia na 950 bodov. Na základe predložených posudkov akceptoval zákonný zástupca žalovaného bodové ohodnotenie bolestného vo výške 816,2 bodov (t. j. o 1 bod menej), na základe čoho bolo žalobcovi vyplatené bolestné vo výške 406,42 eur (12.244,-- Sk). Sťaženie spoločenského uplatnenia bolo akceptované vo výške 725 bodov (nakoľko položka č. 296 ohodnotená počtom bodov 450 bola v zmysle Vyhlášky č. 32/1965 Zb. krátená o ?), na základe čoho sa pristúpilo k výplatu odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia po zvýšení na dvojnásobok vo výške 721,96 eur (21.750,-- Sk). Spolu bolo teda žalobcovi vyplatených 1.128,39 eur (33.994,-- Sk.). Spomínané znalecké posudky boli vypracované dňa 02.01.2003, 11.02.2003 a 17.02.2003. K úrazu došlo dňa 26.10.1994. Z uznesenia J. T. R. Y. T. X. zo dňa 23.12.1994 je zrejmé, že tento spis bol uložený, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce začať trestné stíhanie. Po právoplatnosti tohto uznesenia sa teda žalobca mohol domáhať odškodnenia škody na zdraví, nakoľko boli splnené podmienky vyžadované vyhláškou č. 423/1991 Zb. pre priamy nárok poškodeného voči poisťovní. Žalobca posudky z roku 2005 nepredložil, založil ich pravdepodobne len do súdneho spisu v konaní vedenom už na Krajskom súde v U.. Žalobca sa domáha nároku na mimoriadne odškodnenie sťaženia

spoločenského uplatnenia po 12 rokoch od úrazu. Žalobca vo svojom návrhu uvádza, že pre zhoršujúce sa zdravotné problémy odišiel v roku 2000 na invalidný dôchodok. Na základe položiek č. 296, 251 uvedených v posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, zastáva názor, že uvedený posudok mal byť vypracovaný skôr ako roku 2003 a to najneskôr v deň vypracovania posudku o invalidite žalobcu, kedy boli dané všetky okolnosti pre stanovenie výšky sťaženia spoločenského uplatnenia. Uvedený posudok o invalidite bol vypracovaný dňa 31.05.2000. Najneskôr v tento deň začala žalobcovi plynúť premlčacia doba ma uplatnenie nároku na mimoriadne odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia. Žaloba bola podaná 23.10.2006. Žalovaný preto vzniesol námietku premlčania proti nároku žalobca na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Mimoriadne zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sa priznáva vtedy, ak ublíženie na zdraví spôsobené následkom úrazu alebo choroby zanechá u postihnutého preukázateľne nepriaznivé následky pre jeho ďalší život a pre uspokojovanie jeho ďalších životných a spoločenských potrieb. Zvýšenie náhrady musí byť dostatočne odôvodnené. Len samotná závažnosť poškodenia zdravia nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie, pričom zistil tento skutkový stav:

5. Z uznesenia OR PZ v X. Z., Okresný dopravný inšpektorát, Oddelenie dopravných nehôd ČTS: R.-XXX/DP-XX zo dňa 21.01.2003 vyplýva, že vec trestného činu Ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona a trestného činu Neposkytnutia pomoci podľa § 208 Trestného zákona J. D., nar. XX.XX.XXXX, pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 26.10.1994 o 17:00 hod v X., Q. X., bola odložená, nakoľko sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce začať trestné stíhanie a po vodičovi sa ďalej nepátralo.

6. Z listu Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., pobočka Žilina, zo dňa 06.06.2003 vyplýva, že za škodu na zdraví, ktorú navrhovateľ utrpel pri dopravnej nehode dňa 26.10.1994 a ktorá bola likvidovaná podľa doložených dokladov - posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia, poukázal Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., navrhovateľovi suma 1.128,39 eur (33.994,-- Sk).

7. Zo spisu Okresného súdu U. Z. sp. zn. XC/XXX/XXXX vyplýva, že rozsudkom zo dňa 10.03.2006, č. k. 8C/724/2004-106 bol návrh žalobcu, ktorý bol v uvedenom konaní totožný so žalobcom v tomto konaní, proti žalovanému, ktorým bola Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., o odškodnenie za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, zamietnutý z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaného. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 338/06-118 zo dňa 16.10.2007.

8. Zo znaleckého posudku súdneho znalca prof. J.. H. S., O., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia - špecializovaná traumatológia zo dňa 20.10.2012 č.XXX/XXXX vyplýva, že pokiaľ ide o posúdenie zdravotného stavu pred úrazom dňa 26.10.1994, resp. či na jeho terajší zdravotný stav má vplyv jeho predchádzajúci zdravotný stav, znalec uviedol, že predchorobie - zdravotný stav pred úrazom, nemohlo mať, a ani nemalo žiaden vplyv na následky dokumentované pri úraze a po ňom. Úraz zo dňa 26.10.1994 má trvalé následky. Na tele poškodeného sa v strednej čiare krku nachádza zreteľná a pomerne kozmeticky málo prijateľná jazva po opakovaných operáciách zúženia priedušnice a niekoľko menších jazvičiek na hrudníku a brušnej stene. Pravá horná končatina javí príznaky frustnej parézy s diskretnou poruchou motoriky, pravá dolná končatina javí príznaky ťažkej parézy, prejavuje sa neúplnou poruchou motoriky dolných končatín, poruchami citlivosti v určitých kožných dermatómoch a rôznym stupňom svalovej slabosti. Tieto poruchy podmieňujú neistotu pri chôdzi, ktorá spolu so zníženou svalovou silou vyžaduje používanie podporných zdravotníckych pomôcok a pri vstávaní a chôdzi po schodoch zábradlie na ľavej strane. Žalobca je dýchavičný, v priebehu hodiny niekoľkokrát (5-6) vykašľáva chuchvalce spúta sprevádzané nedostatkom dychu. Strata šiestich zubov doteraz nebola nahradená stomatoprotetickou náhradou. Zdravotný stav žalobcu si nevyžaduje opakované hospitalizácie ani sledovanie prístrojovými vyšetreniami (MRI alebo CT) a v blízkej budúcnosti nie sú plánované žiadne špecializované celkové ani lokálne úkony či operácie v návaznosti na predmetný stav. Všetky zistené a dokumentované trvalé následky sú v priamej príčinnej súvislosti s predmetným ublížením na zdraví pri dopravnom úraze zo dňa 26.10.1994. Žalobcom uvádzané zhoršenie pohyblivosti pravého bedrového kĺbu, zhoršenie zraku a bolesti chrbtice nie sú v príčinnej súvislosti s predmetným úrazom. Súčasný zdravotný stav žalobcu nie je vážny a nevyžaduje sám o sebe opatrovanie inou osobou. Nevyžaduje ani pomoc pri obliekaní, obúvaní, osobnej hygiene,

obstarávaní a príprave prostriedkov dennej obživy. Žalobca je schopný vykonávať určité špeciálne činnosti, pri ktorých potrebuje pomoc (chôdza po schodoch, nastupovanie do dopravného prostriedku) alebo ich nevie vykonať vôbec (napr. liezť po rebríku alebo viesť bicykel). Je schopný viesť motorové vozidlo. Sťaženie spoločenského uplatnenia spočíva jednak vo výlučne subjektívnych obtiažach (bolesti a poruchy vyprázdňovania) a jednak v objektívnych vyššie uvedených fyzických obmedzeniach a zmenách zdravotného stavu. V návrhu je uvedené, že intímny styk je pre žalobcu nemožný, čím je mu znemožnené založenie vlastnej rodiny. Žalobca však znalcovi uviedol, že v období po svadbe v roku XXXX mali s manželkou pohlavný styk aj 3 - 4-krát denne, potom frekvencia postupne klesala a v súčasnosti je asi 1 - 2-krát mesačne. D. počali prirodzenou cestou, narodila sa v roku XXXX. Bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu zo dňa 26.10.1994 po úprave a doplnení v zmysle vyhlášky č. 32/1965 Zb., ktorá bola v platnosti od 06.04.1965 do 31.07.2004 znalec ustálil spolu na 4 360 bodov. Pokiaľ ide o ustálenie zdravotného stavu žalobcu, za prvé ustálenie je podľa názoru znalca možné považovať obdobie, kedy 01.11.1995 žalobca nastúpil späť do pôvodného zamestnania. Mal v tom čase zakázané na dobu jedného roka šoférovať motorové vozidlo a zamestnávateľ akceptoval zníženú pracovnú výkonnosť vyplývajúcu z pravostrannej obrny. Pravidelne absolvoval liečebné ozdravné pobyty, pričom pri jednom z nich sa v roku 1996 po prvý raz objavil záchvat astmy. Jednoznačné zhoršenie zdravotného stavu je dokumentované priznaním práceneschopnosti dňom 18.10.1999, odkedy poškodený nebol schopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie a po ukončení podpornej doby mu bol 6.7.2000 priznaný invalidný dôchodok. Zhoršenie zdravotného stavu bolo spôsobené progresiou zúženia priedušnice. Ďalšie ustálenie zdravotného stavu je možné podľa názoru znalca považovať obdobie po roku 2001 - po zatiaľ poslednej operácii zúženého miesta priedušnice, ktorá bola vykonaná dňa 16.03.2001. Súčasný zdravotný stav žalobcu, čo sa týka trvalých následkov úrazu, možno považovať za ustálený, ale prognosticky nepriaznivý. Z medicínskeho hľadiska neexistuje žiadna známa liečebná metóda, ktorá by mohla prispieť k liečbe alebo zmierniť následky poranenia mozgu a obmedzenia funkcie pľúc. Z medicínskeho a súdnoznaleckého hľadiska sa v zdravotnej dokumentácii navrhovateľa nenachádzajú žiadne znaky toho, že by sa na poúrazovom stave zdravotnom stave žalobcu a výslednom hendikepe mohol nejakým spôsobom podieľať predúrazový zdravotný stav žalobcu. Nie všetky dokumentované poškodenia zdravia boli vyvolané priamo úrazom, ale boli spôsobené aj poskytovaním zdravotnej starostlivosti a jej komplikáciami. Do tejto kategórie patrí predovšetkým poranenie priedušnice a hlasiviek s následným cirkulárnym zúžením a z toho rezultujúcimi operáciami, reoperáciami, ale aj ťažkou reštrikčnou poruchou pľúc vo forme astmy, ako aj poranenie, resp. zápal močovej trubice pri alebo po zavedení močového katétra.

9. Zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX vypracovaného znaleckou organizáciou A..sk (čl.295),ktorý predložil žalovaný v odvolaní o. i. vyplýva, že diagnózy, pre ktoré bol žalobca uznaný za invalidného nemajú súvis s úrazom zo dňa 26.10.1994. Nie je možné aby sa prejavili s odstupom toľkých rokov. Príčinou uznania žalobcu za invalidného neboli zranenia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode dňa 26.10.1994. Podkladom na priznanie invalidity bolo ochorenie Strumpell Lorrain. Strumpell Lorrain je dedičné neurodegeneratívne ochorenie centrálného nervového systému a to v komplikovanej a nekomplikovanej forme. Nekomplikovaná sa objavuje od detstva, najčastejšie v druhej až štvrtej dekáde. Prejavom je neurologický deficit limitovaný na progredujúcu spastickú paraparézu dolných končatín, neurogénny močový mechúr - nutkavé močenia, občasná porušená vibračná citlivosť na rukách. Diagnostickým kritériom je negatívny nález pri vyšetrení mozgových nervov a neprítomnosť postihnutia horných končatín. Táto choroba sa stanovuje postupným vylúčením všetkých možných príčin ochorenia. Z pozície neurológa je možné stanoviť diagnózu na základe klinických príznakov a neurologického vyšetrenia s ohľadom na vysoko pozitívnu rodinnú anamnézu. U žalobcu sú príznaky Strumpell Lorrain. Prejavy sa vyskytli už v adolescencii a postupne vekom dochádza k zhoršovaniu. V zdravotnej dokumentácii sa nachádza nález z 26.09.1986, kde sú prítomné bolesti v hrudnej chrbtici a ďalší z 18.03.1988, kde mal žalobca po dlhšej chôdzi bolesti v nohách. Ďalej v roku 1986 mal bolesti v drieku. V lekárskej správe z W. W. (august - september 1997 vyplýva, že sa jedná o prejavy spastickej paraparézy. K zámene diagnóz Strumpell Lorrain a pravostrannej hemiparézy neprišlo. Pri žalobcovom úraze sa pod lebkou v ľavej spánkovej oblasti hromadila krvná zrazenina z prasknutých ciev a utláčala mozgové tkanivo. Bolo ju nutné odstrániť. Došlo k útlaku centier vľavo čo spôsobilo prechodnú slabosť pravostranných končatín. Po uvoľnení tlaku sa stav upravil. V prepúšťacej správe z hospitalizácie zo dňa 26.10.1994 do 16.11.1994 je ľahká hemiparéza vpravo len na pravej hornej končatine. V nasledujúcich nálezoch nie je prítomná stranová odlišnosť na končatinách. Úraz mozgu vyvolal krátkotrvajúcu hemiparézu pravostranných končatín. Pokiaľ dôjde k odstráneniu krvného výronu, nie je medicínsky dôvod aby u žalobcu pretrvávala poúrazová hemiparéza slabosť pravostranných

končatín. Pri kontrolnom CT vyšetrení dňa 23.12.1996 neboli žiadne patologické nálezy na mozgu, žiadne zostatkové zmeny poškodeného mozgového tkaniva ani krvné zrazeniny. Pri úraze prišlo len k prechodnej funkčnej poruche mozgových funkcií. Žalobca nemal podľa lekárskeho správ žiaden poúrazový neurologický deficit po prekonanom úraze hlavy. Tri roky po úraze nie sú žiadne známky poúrazového ochorenia. Úraz hlavy s poškodením mozgového tkaniva vyvoláva okamžitú poruchu hybnosti, mobility, ktorá sa liečením môže upraviť alebo bude mať trvalé následky. Nie je možné aby takéto následky vznikli s odstupom času. D. E., ktorou bol žalobca uznaný za invalidného, ide o všeobecnú diagnózu, ktorá svedčí o poškodení medzi nervom a svalom. Nejedná sa o poúrazové ochorenie. Choroby ktorými trpí žalobca nie sú následkom zranení, ktoré utrpel pri nehode dňa 26.10.1994. Príčinou spastickej paraparézy je multifaktoriálna, môže byť genetická, postinfekčná alebo postischemického pôvodu. U žalobcu vznikla pravdepodobne genetickou poruchou. Je náročné dokázať presný postihnutý gén. Je prítomná výrazná heterogenita ochorenia. Diagnóza je vysoko pravdepodobná a bola stanovená na základe klinického obrazu a dedičného zaťaženia. Jedná sa o poruchu na miechovej úrovni. Ochorenie sa vyskytuje familiárne a je prenosné. Príčinou spastickej paraparézy je genetická porucha, ktorá sa vyskytuje aj u matky a brata žalobcu. Prvé príznaky sa u žalobcu vyskytli v roku 1986. Postupom veku došlo jednoznačnej manifestácii tak ako je popisované v neurologických nálezoch. Príčinou spastickej paraparézy je degenerácia nervových zakončení. Z neurologického hľadiska nie je možné aby v priebehu mesiaca po nehode vznikla u žalobcu spasticita na dolných končatinách. Nejednalo sa o patologický nález, ktorý by mal súvis s dopravnou nehodou. U žalobcu sa po 4 rokoch od nehody začalo prejavovať ochorenie spastickej paraparézy, hoci prvé príznaky mal vo veku 17 rokov. U žalobcu nie sú príznaky žiadneho ochorenia, ktoré by mali súvis s prekonaným úrazom zo dňa 26.10.1994 a z dôvodu, ktorých by mohol byť dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, spôsobený týmito ochoreniami, uznaný za invalidného, resp. čiastočne invalidného. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav žalobcu vedúci k invalidite jednoznačne primárne vyplýva zo základného ochorenia - spastickej paraparézy dolných končatín, ktorá ho výrazne limituje v hybnosti, mobilite, aktivitách a spôsobuje mu neustále bolesti v celej chrbtici, nakoľko vznikajú reflexné kontraktúry svalstva celej chrbtice.

10. Z výpovede svedkyne J.. N. H. vyplýva, že je obvodnou lekárkou žalobcu od roku XXXX, nevie sa vyjadriť presne k liečbe špecialistami. Zdravotný stav žalobcu je síce stabilizovaný, avšak od roku 2002 doposiaľ (pozn.: výsluch bol vykonaný dňa 19.05.2009) boli žalobcovi zvyšované dávky liekov za účelom stabilizácie jeho zdravotného stavu. Žalobca berie maximálne dávky liekov na pľúca, musí navštevovať špecialistov, inhaluje kyslík. Na základe špeciálnych vyšetrení sa ťažkosti navrhovateľa diagnostikovali presnejšie, od roku 2002 sa jeho zdravotný stav zhoršuje. Stupňujú sa bolesti hlavy odhliadnuc od toho, že už asi 3 roky má zvýšený tlak. Bolesti hlavy riešil neurológ, ktorý aj určil, ktoré lieky bude žalobca užívať, berie i lieky proti záchvatom bolesti hlavy, ktoré sa dávajú aj pri epilepsii. To, že berie toľko liekov, má zásadný vplyv na sťaženie spoločenského uplatnenia, napríklad pri chôdzi, udržaní pozornosti, koordinácii pohybu. Žalobcovi sa zhoršili aj pečeňové testy. Žalobca so svedkyňou spolupracuje, snaží sa uzdraviť, možno aj preto je jeho zdravotný stav stabilizovaný. Jeho urologické ťažkosti sa stupňujú, podľa vyjadrenia urológa v strese a pri plnom mechúre neudrží moč. Žalobcu svedkyňa vyšetruje asi štyrikrát do roka.

11. Žalobca ďalej v priebehu konania uviedol, že je absolútne vyradený zo sociálneho, pracovného, spoločenského a pracovného života. Nárok nie je premičaný, nakoľko je zrejme, že lehota plynie odo dňa, keď bol vypracovaný znalecký posudok na sťaženie spoločenského uplatnenia. Tento bol vypracovaný v roku 2005 a žalobu oň žalobca opiera. Bol vypracovaný v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu a tým súvisiacim sťažením spoločenského uplatnenia. Zdravotný stav žalobcu sa od uznania plnej invalidity zhoršil v tom, že žalobca má problémy s dýchaním, s pľúcami a má astmatické záchvaty, čo dovtedy nemal, predtým bolo len skonštatované, že žalobcovi chýba 1/3 objemu pľúc. Zväčšili sa aj problémy s močením, žalobca nemôže piť väčšie množstvo tekutín, lebo neudrží moč. Žalobca sa teraz dusí, nie je schopný nikam chodiť a v meste sa pohybovať viac ako 3 hodiny kvôli dýchaniu. Z Košíc sa presťahoval na dedinu, kam sa oženil. Žalobca môže len obmedzene riadiť motorové vozidlo. Náklady na liečenie sú vysoké, jeho zdravotný stav sa od uznania invalidity výrazne zhoršil, má napríklad problémy s chrbticou, bolesti hlavy. Žalobca konzultoval znalecký posudok s jeho ošetrojúcimi lekármi. Posudok je podľa žalobcu vypracovaný objektívne, odborne a z lekárskej stránky plne zodpovedá žalobcovmu zdravotnému stavu a problémom po úraze v roku 1994 a na základe uvedených skutočností nemá žalobca voči uvedenému posudku s drobným doplnením niekoľkých maličkostí. Od roku 1999 žalobca pracoval ako podpredseda M. K.O. Y. M. M. R. (Y.) vo T. N., od roku 2001 bol po odstúpení predsedu zvolený do funkcie predsedu, v ktorej pracuje dodnes. V roku 2003 bol zvolený ako podpredseda Krajskej

rady SZPP v Ž., od roku 2004 do januára 2005 bol žalobca zastupujúcim predsedom Krajskej rady SZPP v Ž.. Zo zdravotných dôvodov žalobca musel v januári 2005 z miesta predsedu odstúpiť. V roku 2004 bol žalobca ocenený ocenením D. N. XXXX Y. F. N.. Liečenie úrazu žalobcu z roku 1994 trvalo až do októbra 1995 pod dohľadom psychológov, internistov, otolaryngológov a ostatných odborných lekárov v U. a X. a závodnej lekárky. V septembri 1995 bolo žalobcovi navrhnuté vedúcim posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne v X.Z. odísť na invalidný dôchodok, nakoľko nástup do pôvodnej funkcie bol z pohľadu psychologického a psychiatrického nemožný. Žalobca pracoval ako W. R. Y. Z. v X. na M. Y. Y., prácu mal napriek jej náročnosti nadovšetko rád, jej predmetom bolo odstraňovanie porúch počítačov po celom T.O. Y. v stanovenej dobe 3, 4, 6 a 12 hodín od nahlásenia poruchy. Počas práce sa žalobca pohyboval v koľajovom poli, často s ťažkými náhradnými dielmi (počítače DARO vážili okolo 250 kg, ARES od 15 do 50 kg). Pracoval v 12-hodinových zmenách (často v čase pohotovosti 10 hodín odstraňoval poruchy a odpočíval 2 hodiny počas 36-hodinovej pracovnej zmeny), počas toho sa presúval na poruchy služobným vozidlom, vlakom a MHD v X.. Nakoľko žalobca nesmel riadiť vozidlo najmenej rok a psychológ mu zakázal pohyb v koľajisku, súhlasil zamestnávateľ so zmenou pracovného zaradenia, zmenou na 8 hodinovú pružnú pracovnú dobu (ak sa cítil zle, mohol prácu kedykoľvek prerušiť). Pracovať začal od 01.10.1995 za uvedených podmienok, pohyboval sa pomocou francúzskej barle (to trvá dodnes). Pri záťaži sa zdravotný stav zhoršoval a v roku 1996 v januári bol opäť hospitalizovaný na neurologickom oddelení, kde okrem preliačenia aj vyšetrovali degeneratívne ochorenie matky a brata žalobcu. Na základe výsledkov bolo vylúčené degeneratívne ochorenie diagnostikované u brata žalobcu. V druhej polovici apríla 1996 žalobca nastúpil na kúpeľnú liečbu. V prvých dňoch po prijatí žalobca ťažko znášal niektoré procedúry a telesnú námahu, preto bol 30.04.1996 poukázaný na odborne diagnostické vyšetrenie pľúc a spirometriou mu zistili 20 percentné obmedzenie pľúcnej kapacity a ľahký stupeň reštrikčnej ventilačnej poruchy pľúc. Na základe výsledkov kúpeľnej liečby žalobcovi lekárka vystavila návrh na vydanie preukazu občana so zdravotným postihnutím (ZŤP s modrým pásom 2. stupeň bez sprievodu). Žalobcov zdravotný stav neumožňoval zaradenie do nepretržitej pracovnej prevádzky, preto bol zaradený do 12 hodinovej prevádzky na skúšobnú dobu v Košiciach, nakoľko jeho výkony klesali, tak neskôr v Ž.Z., kde bol menší obvod. Medzitým bolo žalobcovi diagnostikované zhoršenie pľúcnych problémov na stredne ťažkú reštrikčnú ventilačnú poruchu pľúc. Od februára bol zaradený do nepretržitej prevádzky (12 hodín práca, 12 hodín pohotovosť), už po pár mesiacoch sa jeho zdravotný stav začal zhoršovať (problémy s pamäťou, rečou, mobilitou, zhoršené EEG - epilepsia), na základe čoho závodná lekárka v roku 1999 rozhodla o práceneschopnosti končiacou invaliditou v roku 2000. V súčasnosti je žalobcovi diagnostikované pľúcne obmedzenie na 51 % a ťažká reštrikčná ventilačná porucha pľúc a vlastný preukaz občana s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodom (červeným pásom) od roku 2002. Jediné genetické vyšetrenie, ktoré obsahuje žalobcova zdravotná dokumentácia je vyšetrenie z oddelenia lekárskej genetiky zo dňa 18.1.1988, ktoré absolvovali jeho brat a sestra. Žalobcovo vyšetrenie nebolo potrebné, nakoľko nemal žiadne zdravotné problémy. Práve tam sa píše, že u brata sa vo veku 5 rokov vyskytli pohybové problémy a žalobca je tam spomenutý iba z dôvodu psoriázy, ktorú mal otec a jeho otec. Matka a jej matka trpeli rovnakou diagnózou (Strumpell Lorrain, dnes HSP). Uvedené genetické vyšetrenie bolo do žalobcovej zdravotnej dokumentácie vložené práve z dôvodu dedičnej psoriázy a práve z dôvodu vylúčenia HSP sa podrobil vyšetreniu na odbornom pracovisku vo fakultnej nemocnici na X. počas jeho hospitalizácie železničnej nemocnici na neurologickom oddelení. U žalobcovej sestry sa pod hodnotenie podpísala epilepsia, ktorá však nebola genetického pôvodu, sestra utrpela úraz hlavy, nebola liečená na pohybové problémy (HSP), nakoľko žiadne problémy okrem epilepsie nemala. Znalec, ako aj J.. W., ktorá vypracovala posudok pre Okresný súd Ž. v konaní pod sp. zn. XC/XX/XXXX, mali k dispozícii kompletnú rozsiahlu zdravotnú dokumentáciu žalobcu. Obaja jeho zdravotný stav konzultovali s odborníkmi, ktorí žalobcu liečili a liečia. Vyjadrenie odborníčky, s ktorým odporca konzultoval znalecký posudok, bolo zrejme iba z jej dostupných lekárskeho záznamov, no ako žalobca uviedol, dňa 29.11.1994, žalobca nebol na žiadnom genetickom vyšetrení, v tom čase bol hospitalizovaný pre akútne dýchacie problémy na internom oddelení a po zhoršení stavu bol preložený späť na oddelenie ARO dňa 04.12.1994. Rovnako nie je pravda skutočnosť, že žalobcov zdravotný stav sa zhoršoval iba od roku 1998, ale počas doby od prepustenia z nemocnice v marci 1995 a po ukončení práceneschopnosti 30. 09. 1995 bol žalobca raz hospitalizovaný (1996) a každý rok bol na kúpeľnej liečbe (1996, 1997, 1998), ktorá je taktiež ústavnou liečbou, ktorým predchádzali vyšetrenia a liečba odborných lekárov. Žalobca sám vidí, že sa mu každoročne zhoršuje predovšetkým dýchanie a neurobí to, čo zvládol predošlé roky a je iba otázkou času, kedy bude pripútaný na lôžko z dôvodu nedostatočnosti dýchania. Znalec skonštatoval, že úraz žalobcu má trvalé následky a jeho výhľad je negatívny a to samo o sebe potvrdzuje skutočnosť, že žalobca bol vyradený zo spoločenského života. Teraz sa žalobca s nikým nestretáva, s nikým nekomunikuje, je sám, nemá žiadne spoločenské väzby.

Od roku 2000 je žalobca plne invalidným, vzhľadom na svoj stav je trvalo vyradený z pracovného procesu a vykonávania aj akejkolvek ľahšej administratívnej práce a iných bežných činností. V dôsledku následkov poranenia pravej ruky nedokáže žalobca zapínať a odopínať gombíky a zipsy, ani zapnúť nohavice, ani udržať akýkoľvek predmet ako pohár, tanier, lyžicu. Pohyb žalobcu je obmedzený len na krátku vzdialenosť, aj to len po rovine, pravú ruku nedokáže zdvihnúť, nedokáže urobiť drep alebo samostatne sa zdvihnúť z ležiacej polohy. Verejné dopravné prostriedky môže použiť len za pomoci iných osôb pri nástupe a výstupe, nie je schopný viesť bicykel. V dôsledku pľúcnych ochorení a sťaženi dýchania je citlivý na pach, vôňu, cigaretový dym a nie je možné, aby sa čo len kratšiu dobu zdržal v priestore takto znečistenom. Žalobca podstúpil vo februári 2014 ďalšiu operáciu a v súčasnosti má nasadenú v hrtane kanylu, pomocou ktorej dýcha. V dôsledku straty zubov po úraze žalobca používa odnímateľnú zubnú protézu, ktorá nie je plnohodnotnou náhradou pri požívaní jedál a spôsobuje žalobcovi spoločensky nepríjemné situácie na verejnosti. Po hospitalizácií na neurologickom oddelení pre poruchy reči, zajakávanie, ako aj poruchy chôdze, žalobca ďalej pokračuje v ambulatnej liečbe u neurologičky. Z jej lekárskeho správ vyplýva, že porucha reči a zajakávanie pretrváva, chôdza je nestabilná s pomocou francúzskej barle. Žalobca už predtým liečený a vyšetrovaný na psychiatrii, trpí depresiami v dôsledku poúrazového depresívneho syndrómu. V urologickej oblasti pri močení žalobca nedokáže udržať moč, čo mu spôsobuje problémy v prípade jeho zdržiavania sa mimo bydliska, je nútený používať plienky, najmä na cestách. Uvedené okolnosti znamenajú pre žalobcu trvalé a úplné vyradenie zo všetkých oblastí spoločenského života. Až do teraz trpí následkami úrazu, ako fyzicky, tak i psychicky. Jeho každodenný život je poznačený v dôsledku zdravotného stavu permanentne liečbou, lekáskymi ošetreniami, používaním liekov s jediným zmyslom - prežiť.

12. Žalovaný ďalej v priebehu konania uviedol, že predmetom tohto konania je navýšenie vyplateného sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle nového bodového ohodnotenia podľa znaleckých posudkov, ktorým odôvodňuje žalobca, že nárok nie je premlčaný. Podaním nových znaleckých posudkov žalobcovi nevzniká právo uplatňovať si na súde navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, nakoľko žalobca si mal takýto nárok uplatniť v roku 2000, keď bol jeho stav ustálený a bol uznaný plne invalidným. Žalobca trpel už pred nehodou závažnými zdravotnými ťažkosťami. Žalobca s maturitným vzdelaním utrpel ako XX-ročný úraz. Do toho času bol riadne zamestnaný. Po roku dočasnej práceneschopnosti nastúpil do pôvodného pracovného zariadenia. Po troch rokoch od úrazu nemal podľa neurologických vyšetrení zistené žiadne známky ochrnutia končatín, nemal ani žiadne psychické problémy. Neurologický nález bol spočiatku vo forme ľahkého pravostranného ochrnutia končatín, ktoré sa rýchlo upravilo a prakticky do 3 rokov po úraze bol neurologický objektívny nález uvádzaný ako v norme a bez stranej diferencie. Zmliaždenie mozgu sa zreparovalo do takej miery, že nespôsobovalo výrazné neurologické následky. Teda v čase, keď žalobca mal mať neurologické príznaky z ireverzibilného poškodenia mozgu, ich nemal a tieto sa začali vyvíjať až 3 roky po úraze. Určujúcim pre stanovenie termínu ustálenia zdravotného stavu by mal byť termín ukončenia dočasnej práceneschopnosti, teda nástup do práce. V tomto čase - v roku 1995 bolo možné predĺžiť poberanie nemocenských dávok o ďalší rok. U žalobcu nedošlo k predĺženiu poskytovania nemocenských dávok a nebol uznaný invalidným, ani čiastočne invalidným, jeho zdravotný stav musel byť dobrý na výkon zamestnania. V anamnéze žalobcu je dôležitý údaj o dedičnej chorobe postihujúcej dlhé dráhy mozgu - pyramídovú dráhu, ktorá sa prejavuje spastickým ochrnutím dolných končatín (poruchy chôdze, postoja, nestabilita, epileptické záchvaty, psychické zmeny až demencia). Žalobca mal túto chorobu údajne dokázanú už v detstve a potvrdenú genetickým vyšetrením dňa 29.11.1994. Pozitívnu mal aj rodinnú anamnézu, blízke príbuzné mali toto ochorenie, sestra dokonca aj s prejavmi epileptických záchvatov. Údajne dedičná paraparéza dolných končatín mala byť vylúčená vyšetrením na neurológii dňa 22.01.1996. Podľa citácie z dokumentácie znaleckého posudku bol záver o podozrení na túto chorobu, to znamená, že úplne vylúčená nebola. V rokoch 1997/8 začal žalobca vo zvýšenom počte navštevovať lekárov, v roku 1999 sa sťažoval na slabosť, nevykonnosť, bolesti hlavy a chrptice. V neurologickom závere bola zistená asymetria tváre, pomalá reč, spastické javy na dolných končatinách. V roku 2008 došlo k výraznému zhoršeniu neurologických symptómov v zmysle porúch reči, údajného zajakávania (čo je psychologický činiteľ, nie neurologický príznak), slabosť pravej hornej končatiny, slabosť oboch dolných končatín, poruchy chôdze a stability, pri chôdzi už používal oporu jednej francúzskej barle. CT a NMR mozgu boli v medziach fyziologických, ak by boli dokázané zmeny mozgového tkaniva po zmliaždení mozgu, tieto by boli dokázané uvedenými vyšetreniami, minimálne by bola dokázaná atrofia mozgovovej kôry v miestach pomliaždenia mozgu. Nič podobné však popísané nebolo a to je práve diferenciálne diagnostický problém medzi úrazovými zmenami a medzi dedičnou spastickou paraparézou. K jednoznačnému tvrdeniu znalkyne J.. W. z roku 2011, že sa nejedná o dedičné

ochorenie spastickej paraparézy, ktoré znalec používa ako oporu svojich záverov, sa žalovaný nevie vyjadriť, lebo nie sú k dispozícii nálezy, na základe akých úvah a výsledkov vyšetrení takto rozhodla. Je však málo pravdepodobné a spochybniteľné, že k takému rapidnému zhoršeniu došlo 17 rokov od úrazu. Žalobca bol v roku 2000 uznaný invalidným pre spastickú paraparézu, teda na následky choroby, nie úrazu, a aj pri kontrolnej lekárskej prehliadke bol uznaný naďalej invalidným, pričom rozhodujúcim zdravotným postihnutím bola opäť dedičná choroba (G73 - porucha neurosvalovej platničky, t.j. narušenie prenosu nervového vzruchu medzi nervovým zakončením a skupinou svalových vlákien). Spochybniteľná je aj poúrazová epilepsia žalobcu. Záchvaty sa vyskytli trikrát a je nepochopiteľné, že 18 rokov od úrazu žalobca stále užíva antiepileptiká, pričom v súčasnej epileptológii sa jedinec nepovažuje za epileptika, ak sa záchvaty nevyskytnú v období 2-3 rokov. Najvýraznejšie zdravotné problémy mal žalobca s priedušnicou z dôvodu, že po zavedení kanyly do priedušnice došlo k vytvoreniu stenózy - zúženia priedušnice, ktorá musela byť dňa 03.2.1995 resekovaná - zúžený prstenec priedušnice bol odstránený. Žalobca navyše opakovane prekonával infekcie, vrátane nozokomiálnej infekcie z nemocničného prostredia kmeňmi vysoko rezistentnými na liečbu antibiotikami. Opakované rozšírenie zúženej trubice bolo realizované v roku 1995 a 2001, vrátane laserového zákroku. Pľúcny vyšetrením bola diagnostikovaná reštrikčná ventilačná porucha stredne ťažkého stupňa. Toto zmenšenie môže byť zapríčinené príčinou v pľúcach alebo mimopľúcnou príčinou. Súdny znalec uvádza poruchy dýchacích funkcií následkom poškodenia priedušnice ako bronchiálna astma. Skôr sa jedná o ťažkú reštrikčnú dýchaciu poruchu, ktorá vznikla následkom zúženia priedušnice, ako aj opakujúce sa zápaly priedušiek. Výhrady mal žalovaný aj proti hodnoteniu položky 89 - rana prenikajúca do brušnej steny bez poranenia vnútrobrušných orgánov s laparotómiou. Rana do dutiny brušnej nebola zdokumentovaná, orgány dutiny brušnej neboli reznou ranou poškodené, zmliaždená pravá oblička bola vyhodnotená v položke 91. Žalovaný tiež spochybnil niektoré závery znaleckého posudku, pokiaľ ide konkrétne položky hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Súdno - znalecké dokazovanie by malo byť pre každého záväzné, rešpektuje názor chirurga - traumatológa, ale na dôsledné a objektívne posúdenie následkov po úraze z hľadiska neurologického a psychických zmien následkom úrazu je potrebné zaoberať sa detailne aj inými ochoreniami, ktoré zdanlivo s úrazom nesúvisia, ale môžu ovplyvniť niektoré diagnostické závery. Žalobca rešpektuje názor znalca a nespochybnuje jeho názory z hľadiska úrazového chirurga, ktorý poskytne akútnu zdravotnú starostlivosť na záchranu života s cieľom ochrániť organizmus človeka tak, aby následky po úrazoch boli minimálne a bola zachovaná integrita jedinca a kvalita jeho života. Napriek tomu ale určite nezrovnalosti neurologického rázu a psychických následkov z jeho pohľadu sú diskutabilné. Ide hlavne o časový sled príznakov. Posudzoval následky po úraze, ktorý síce bol ťažkého stupňa, ale pomoc bola poskytnutá odborne tak, aby následky zostali minimálne. Tým, že bol subdurálny hematóm odsatý, mozog sa rozvinul, poškodený bol mladý, preto sa aj zmliaždenie mozgu zreparovalo rýchlo, lebo neurologický nález bez stranovej diferenciacie bol až 3 roky po úraze. Po 18 rokoch je však odborné vyjadrenie k uvedenému značne problematické. Keďže každého jednotlivca treba brať ako jeden organický celok, potom všetky choroby, ktoré vznikli od úrazu, súvisia s ním, dokonca aj choroba vysokého krvného tlaku sa rozvinula po úraze, lebo žalobca je v permanentnom strese, je depresívny, má úzkosť, bojí sa, že už nepracuje, má finančné problémy, nechápe ho invalidná manželka, v budúcnosti bude mať ešte ďalšie pohybové ťažkosti, prípadne cukrovku, bude impotentný a nakoniec sa mu rozvinie demencia a iné, bude potrebovať opatrovanie a podobne a kruh sa uzatvára, lebo všetko so všetkým súvisí. Podľa názoru žalovaného znalec príliš zjednodušene vyššie popísané ťažkosti pripisuje následkom úrazu a dedičné ochorenie, pre ktoré bol žalobca sledovaný od 5. roku života dáva do súvisu s úrazom a znehodnocuje tak všetky neurologické nálezy z obdobia pred úrazom, dokonca tvrdí, že nebol geneticky vyšetrený a predtým sa pritom k chorobe hlásil. Žaloba bola podaná na súde viac ako 10 rokov od ustálenia zdravotného stavu, preto žalovaný trval na námietke premlčania. Žalobca utrpel úraz, avšak nie všetky namietané skutočnosti súvisia s týmto úrazom. Žalobca nikdy nebol žiaden aktívny športovec, pracoval, je ženatý ale bezdetný. Mimoriadne zvýšenie nie je namieste. Taktiež nesúhlasí s výškou bodového ohodnotenia a závermi znaleckého dokazovania.

13. Tunajší súd rozhodol vo veci samej rozsudkom zo dňa 30.04.2014, č. k. 6C/242/2006-267, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 863,24 eur a náhradu trov konania v rozsahu 1.996,74 eur, vo zvyšku žalobu zamietol, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike trovy konania štátu vo výške 845,94 eur, zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 18.07.2012, č. k. 6C/242/2006-135 v časti, ktorou súd uložil žalovanému povinnosť zložiť preddavok na znalecké dokazovanie v sume 150 eur a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 108,50 eur. Voči rozsudku podali strany sporu odvolanie.

14. O odvolaniach rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 17.04.2018, č. k. 5Co/501/2014-306, ktorým zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec na ďalšie konanie. Vo svojom zrušujúcom uznesení uviedol, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok, ktorý si neuplatňoval v žalobe, a to priznal žalobcovi sumu 863,24 eur, ktorú vyhodnotil ako sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnoteného a priznaného podľa § 6 vyhlášky, hoci žalobca si uplatňoval mimoriadne zvýšenie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky. Súd preto porušil dispozičný princíp konania. Žalobca mal možnosť uplatniť popri mimoriadnom zvýšení aj náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 vyhlášky (tzv. základné, resp. na dvojnásobok zvýšené ohodnotenie odškodnenia), ktoré si však v konaní neuplatnil. Odvolací súd považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za zmatečné, nakoľko nárok na mimoriadne zvýšenie považoval za premlčaný, avšak považoval za dôvodnú žalobu v časti, ktorú sám nesprávne považoval za náhradu na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 vyhlášky. Premlčacia doba v prípade nárokov podľa § 7 ods. 3 vyhlášky nezačína plynúť skôr, než pri nároku § 6, pokiaľ majú základ v tom istom posúdení náhrady škody na zdraví, a to i v prípade, ak zdravotný stav už bol ustálený a následne došlo k jeho zhoršeniu. Žaloba má svoj základ v znaleckých posudkoch z roku 2005 a je podaná včas, keďže je podaná v priebehu subjektívnej dvojročnej premlčacej doby od vyhotovenia znaleckých posudkov. K zhoršeniu už ustáleného zdravotného stavu môže dochádzať jednak v tom smere, že sa objavia nové poškodenia vyvolané úrazom, ale tiež tak že príde k progresii už známych a skôr posúdených poškodení, k čomu prišlo v danom prípade. V ďalšom konaní bude súd prvej inštancie vychádzať z názoru, že žaloba je podaná včas. Ak by aj námietka premlčania bola znesená opodstatnene, prichádzalo by do úvahy jej vyhodnotenie ako rozporné s dobrými mravmi. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie zameria na námietky žalovaného voči posudku znalca a v závislosti od procesnej aktivity strán zväží ďalšie znalecké dokazovanie, keď súdom bol ustanovený znalec z odvetvia chirurgia, avšak za najzávažnejšie trvalé následky boli následky s dýchaním, mobilitou a urologické ťažkosti. Odvolací súd dal do pozornosti súdu závery súdnej praxe o tom, že podľa vyhl. č. 32/1965 Zb. sa posudzuje splnenie podmienok pre odškodnenie, avšak jeho výška má vychádzať z aktuálnej úpravy odškodňovania (NS SR zo dňa 28.04.2009 sp. zn. Sžso/23/08)

15. Po zrušení rozsudku odvolacím súdom súd prvej inštancie doplnil dokazovanie a zistil nasledovné:

16. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 29.5.2019 vypracovaného v konaní znaleckou organizáciou S. G. vyplýva, že pokiaľ ide o znalecký posudok č. XXX/XXXX vypracovaného M. K. A..sk, znalecká organizácia správne uvádza, že diagnózy pre ktoré bol žalobca uznaný za plne invalidného (E. a A.) nie sú v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý žalobca utrpel dňa 26.10.1994, ale pre priznanie invalidity bolo ochorenie Strumpell-Lorrain sy. Choroba Strumpell -(Erb) - Lorrain, hereditárna spastická paraparéza. Príznaky uvedenej diagnózy sa u žalobcu vyskytli už v adolescencii, a to bolesť v hrudnej chrbtici, bolesti v nohách po dlhšej chôdzi, bolesti v drieku. Z lekárskej správy je zrejmé, že žalobca bol od XX-XX rokov sledovaný pre spastickú paraparézu. Pri úraze dňa 26.10.1994 sa pod lebkou v ľavej spánkovej oblasti hromadila krvná zrazenina z prasknutých ciev a utláčala mozgovú tkanivo, bolo ju nutné odstrániť, čo sa aj udialo návrtom. Došlo k útlaku centier vľavo, čo spôsobilo prechodnú slabosť pravostranných končatín. Po uvoľnení tlaku na mozgu sa stav upravil, v prepúšťacej správe je prítomná ľahká hemiparéza vpravo len na hornej končatine. Počas nasledujúcej hospitalizácie na Klinike úrazovej chirurgie v Košiciach neurológ nenachádza žiadny stranový rozdiel na končatinách, žalobca bol bez hemiparézy.. Nie je dôvod, aby u žalobcu pretrvávala hemiparéza slabosť pravostranných končatín. Úraz spôsobil len krátkodobú hemiparézu pravostranných končatín, ľahké ochrnutie, ktoré sa v priebehu niekoľkých dní upravilo. Podiel následkov prekonaného úrazu hlavy na celkovej invalidite nie je žiadnym spôsobom preukázateľný. Tri roky po úraze nie sú prítomné žiadne známky poúrazového ochrnutia. S veľmi vysokou pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou neexistuje príčinná súvislosť medzi úrazom hlavy 26.10.1994 a terajšími ťažkosťami žalobcu. Podľa verzie J. klasifikácie sa pod číslom G73 rozumelo - choroba s poruchou nervovosvalovej platničky a svalu pri chorobách zatriedených inde. Ide o všeobecnú diagnózu, ktorá svedčí o poškodení medzi nervom a svalom. Nejedná sa o poúrazové ochrnutie. Pokiaľ ide o znalecký posudok č. XXX/XX vypracovaný znalcom R.. J.. H. S., O.. dňa 20.10.2012 správne uvádza, že žalobca pri úraze dňa 26.10.1994 utrpel krvácanie pod tvrdú mozgovú plenu vľavo, pomliaždenie mozgu pri mozgovej komore vľavo, opuch mozgu, pomliaždenie brušnej steny, tržno - zmiaždená rana hornej pery vpravo prenikajúca do ústnej predsiene, zlomenina pravého horného ramienka lonovej kosti, zlomenina pravého kĺbového výbežku dolnej čeľuste, krvácanie do pravej podhrudnicovej dutiny, zlomeninu VIII. rebra vpravo, vylomenie zubov 11,12,13,14,15,16, odrenina pravého predlaktia, pomliaždenie chrbta ľavej nohy, ochrnutie pravého hrtanového návratového nervu. Súhlasia s tvrdením R.. J.. S., že na tele poškodeného sa v strednej

čiare krku nachádza zreteľná a pomerne kozmeticky málo prijateľná jazva po opakovaných operáciách zúženia priedušnice a niekoľko menších jazvičiek na hrudníku a brušnej stene, trvá na tvrdení, že následky uvedené v bode B. sú v príčinnej súvislosti s predmetným ublížením na zdraví pri dopravnom úraze zo dňa 26.10.1994, žalobcom uvádzané zhoršenie pohyblivosti nie je v príčinnej súvislosti s predmetným úrazom. Naopak nesúhlasia so záverom, že pravá horná končatina javí príznaky frustnej parézy s diskretnou poruchou motoriky a pravá dolná končatina javí príznaky ťažkej parézy, paréza pravej dolnej končatiny sa prejavuje neúplnou poruchou motoriky dolných končatín.

Pokiaľ ide o závery o dôvodoch príčin vzniku zdravotných problémov žalobcu, teda či zdravotné problémy žalobcu sú následkom dopravnej nehody zo dňa 26.10.1994 alebo sú spôsobené vrodeným dedičným ochorením uvádzajú, že nesúhlasia s tvrdením znalca prof. J. H. S., O., že sa nenachádzajú v zdravotnej dokumentácii znaky toho, žeby na poúrazovom zdravotnom stave a hendikepe mohol podieľať predúrazový zdravotný stav žalobcu. Ďalej uvádzajú, že sa prikláňajú k záveru znaleckej organizácie A..sk, s tým že neurologické zdravotné problémy žalobcu súvisia s neurologickým dedičným degeneratívnym ochorením a nie úrazom zo dňa 26.10.1994.

Ohľadne posúdenia dôvodnosti námietok zo strany žalovaného voči znaleckému posudku č. XXX/XX vypracovaného znalcom prof. J. H. S., O., t. j. posúdiť možnosť dedičnej choroby a posúdiť správnosť namietaných položiek 251, 288, 296, 299, 307, 314 uvádza, že neurologické zdravotné problémy žalobcu súvisia s neurologickým dedičným degeneratívnym ochorením a nie úrazom zo dňa 26.10.1994. Pri namietanej položke 251 vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení mozgu vľavo nesúhlasia so zvýšením základnej sadzby podľa § 6 ods. 2 na dvojnásobok nepovažujú za správny. Psychické poruchy neboli popísané v zdravotnej dokumentácii, preto navrhujú ohodnotenie 600 bodov bez navýšenia oproti pôvodných 1 200 bodov. Pri položke 288 strata troch a viacerých zubov navrhujú bodového ohodnotenie vo výške 70 bodov oproti 35 bodom. Pri položke 296c zúženie hrtana ťažkého stupňa sa stotožňujú s bodovým ohodnotením vo výške 325 bodov. Pri položke 299b iné následky poranenia pľúc obojstranného stupňa súhlasia s bodovým ohodnotením vo výške 1 000 bodov. Pri položke 307 poúrazová pravostranná hemiparéza uvádzajú, že nesúhlasia so zaradením položky do hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a trvalých následkov po zhodnotení zdravotného stavu. Navrhujú uvedenú položku z hodnotenia vypustiť, pretože nie je prítomná poúrazová pravostranná hemiparéza, ktorá vymizla už v krátkom poúrazovom období a nie je objektivizovateľná. Pri položke 314b porucha močenia následkom poranenia močových orgánov stredne ťažkého stupňa uvádzajú, že nakoľko porucha močenia má žalobca objektívne podľa urologických vyšetrení potvrdené a ich pôvod v období tesne po úraze je vzhľadom k nemožnosti objektívneho zistenia pre skartovanie originálnej dokumentácie z obdobia úrazu navrhujú bodové ohodnotenie vo výške 100 bodov. Znalecká organizácia neuvádza žiadne iné zistenia.

17. Z rozsudku Krajského súdu v Žiline, č. k. 11Co/131/2018-834 zo dňa 27.11.2018 vyplýva, že došlo k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba o zaplatenie sumy 26.849,80 eur a o zaplatenie straty na zárobku - úrazovej renty v sume 325,77 eur mesačne od 01.12.2008 zamietnutá.

18. Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie právny zástupca žalobcu uviedol, že nesúhlasí so závermi znaleckého posudku č. XX/XXXX. K rozsudku predloženým žalovaným na pojednávaní dňa 11.12.2019, uviedol, že v predmetnej veci rozhodoval súd o nároku žalobcu na stratu na zárobku - úrazovej renty v dôsledku dopravnej nehody zo dňa 26.10.1994. Tento spor a jeho rozhodnutie nie je v žiadnej príčinnej súvislosti s konaním 6C/242/2006 a rozhodnutie Krajského súdu v Ž. nijako nesúvisí s týmto konaním. Uviedol, že nesúhlasí s námietkou premlčania, nakoľko podľa záverov odvolacieho súdu nárok nie je premlčaný. Žalobca len upravil jeho výšku.

19. Po zrušení rozhodnutia žalovaný v podaní doručenom dňa 24.10.2018 (č. I. 319) poukázal na znalecký posudok vypracovaný znaleckou organizáciou A..sk. Inštitútom A. J. P. Y..N..K.. č. XXX/XXXX. Posudok bol vypracovaný v konaní vedenom pred Okresným súdom Ž. sp. zn. 6C/15/2005, v ktorom ide o spor o náhradu škody, v predmetnom konaní bol nárok žalobcu zamietnutý. Z tohto znaleckého posudku vyplýva, že choroby ktorými žalobca trpí a na základe ktorých bol vyhlásený za invalidného sa vo veľkej miere podieľa degeneratívne ochorenie Strumpel Lorrain. Podľa znaleckej organizácie neexistuje príčinná súvislosť medzi úrazom hlavy 26.10.1994 a terajšími ťažkosťami žalobcu. Aj príčinou spastickej paraparézy je genetická porucha, ktorá sa vyskytuje u matky a brata žalobcu. Nejde o úrazové ochorenie. Znalecká organizácia konštatuje, že u žalobcu nie sú prítomné žiadne ochorenia, ktoré by mali súvis s prekonaným úrazom zo dňa 26.10.1994. V intenciách rozhodnutia Krajského súdu č. k. 5Co/501/2014 navrhol kontrolné znalecké dokazovanie hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia

a to znaleckou organizáciou A..sk. Žalovaný uviedol, že už v posudku č. XXX/XXXX J.. S., O.. bolo poukázané, že nie všetky zdokumentované poškodenia zdravia boli vyvolané priamo úrazom, ako poranenia priedušnice a hlasiviek s následným cirkulárnym zúžením, ťažká reštrikčná porucha pľúc, ako aj zápal močovej trubice. K znaleckému posudku č. XX/XXXX vypracovaným znaleckou organizáciou S. G. uviedol, že v prevažnej miere sa s ním stotožňuje. Na invalidite žalobcu sa v plnej miere podieľa ochorenie Strumpell Lorrain, pričom ide o genetické ochorenie, ktoré sa vyskytuje u matky a brata žalobcu. Jednoznačne nejde o úrazové ochorenie. Neexistuje príčinná súvislosť medzi úrazom hlavy pri dopravnej nehode a terajšími ťažkosťami žalobcu, k čomu sa priklonila aj znalecká organizácia S. G.. Aj R.. J.. S. poukázal vo svojom znaleckom posudku, že nie všetky poškodenia zdravia priamo súvisia s úrazom, ale majú aj súvis s následným poskytovaním zdravotnej starostlivosti a jej komplikáciami. Medzi také poškodenia patria najmä poranenia priedušnice s následnou poruchou pľúc vo forme astmy a poranenie, zápal močovej trubice. Úraz nesúvisí so súčasnými neurologickými ťažkosťami žalobcu. Preto trvajú, že nárok na 100-násobné zvýšenie základného bodového ohodnotenia je nedôvodné. Bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia by malo byť vo výške 1 150 bodov. Žalobca si v konaní uplatňuje len mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a nie samotnú náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia musí byť preukázaný príčinnou súvislosťou medzi poškodením zdravia a úrazom. Táto príčinná súvislosť nebola preukázaná. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline zamietol nárok žalobcu na náhradu škody, úrazovej renty z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti medzi súčasnými ťažkosťami žalobcu a prekonaným úrazom zo dňa 26.10.1994. Žalovaný má za to, že rovnaké závery vyplynuli z vykonaného dokazovania aj v tomto spore. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že zdravotné ťažkosti žalobcu na základe ktorých bol uznaný invalidným nie sú následkom zranení, ktoré utrpel pri dopravnej nehode. Na invalidite sa primárne podieľa genetická porucha, ktorá nemá s úrazom hlavy nič spoločné. Vo vzťahu k rozšíreniu žaloby žalobcom zo dňa 16.12.2019 o nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 87.611,63 eur (ktorý súd uznesením pripustil na pojednávaní dňa 15.01.2020) žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu titulom sťaženia spoločenského uplatnenia. Tento nárok vzal žalobca späť ešte v roku 2014. Tento nárok sa premlčuje odo dňa nasledujúceho, kedy sa o tomto nároku dozvedel. To bolo dňa 06.06.2003. Žalobu zobral späť v marci 2014. Preto je tento nárok premlčaný. Z opatrnosti uviedol, že správna výška bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia je 1 510 bodov.

20. Podaním doručeným súdu dňa 16.12.2019 vzal žalobca žalobu späť v časti 187.166,20 eur z uplatňovaného mimoriadneho zvýšenia sťaženie spoločenského uplatnenia.

21. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), žalobca môže vziať žalobu späť.

22. Podľa § 145 ods. 1 CSP, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

23. Podľa § 146 ods. 1 CSP, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

24. Žalobca si žalobou uplatňoval sumu 231.333 eur titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca vzal žalobu späť v časti 187.166,20 eur z uplatňovaného mimoriadneho zvýšenia spoločenského uplatnenia. Po odpočítaní sumy 187.166,20 eur, ktorú vzal späť od sumy 231.333 eur, si žalobca uplatňuje titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 44.166,80 eur. Žalobca si uplatnil aj rozšírenie žaloby o sumu 87.611,63 eur, ktoré si uplatňuje z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. Rozšírenie žaloby o uvedenú sumu bolo pripustené na pojednávaní dňa 15.01.2020. Žalobca si tak z pôvodne uplatňovanej sumy voči žalovanému vo výške 231.333 eur uplatňuje sumu 131.778,46 eur, ktorá pozostáva zo sumy 44.166,80 eur titulom náhrady za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia a zo sumy 87.611,63 eur uplatňovanej titulom náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia. Rozdiel medzi pôvodne žalobcom pôvodne uplatňovanou sumou 231.333 eur a sumou, ktorú si žalobca uplatňuje voči žalovanému teraz je vo výške 99.554,57 eur (231.333 - 131.778,46). Žalovaný na pojednávaní dňa 15.01.2020 so späťvzatím žaloby žalobcom súhlasil. Súd preto konanie v časti nároku žalobcu na zaplatenie istiny 99.554,57 eur zastavil.

25. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

26. Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (v znení účinnom ku dňu vzniku úrazu) sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len "následky"). Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

27. Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. ak spoločenské uplatnenie občana bolo už obmedzené predchádzajúcimi zmenami zdravotného stavu, hodnotia sa iba následky, ktoré vzniknú v dôsledku posudzovaného poškodenia na zdraví, prípadne viedli k podstatnému zhoršeniu predchádzajúcich zmien zdravotného stavu. Ak bol poškodený pre skoršie sťaženie spoločenského uplatnenia už poškodený a ak sa odškodňuje nastávajúce zhoršenie pôvodného poškodenia na zdraví, ktoré sa nepredpokladalo pri pôvodnom hodnotení, odpočíta sa mu zo sumy, ktorá by zodpovedala jeho terajšiemu stavu (§ 6 ods. 2), suma pôvodne z tohto dôvodu priznaná.

28. Podľa § 6 vyhlášky č. 32/1965 Zb. pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku. Suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmto predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

29. Podľa § 7 vyhlášky č. 32/1965 Zb. výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 15 Kčs za jeden bod. Celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 60 000 Kčs; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 18 000 Kčs, a to ani s pripočítaním odškodnenia podľa § 3 ods. 2.

30. Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

31. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. posúdenie sa vykoná, len čo stav poškodeného možno považovať za ustálený.

32. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

33. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

34. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

35. Podľa § 24 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu na zdraví a náklady pri usmrtení spôsobené prevádzkou nezisteného motorového vozidla, za ktorú zodpovedá nezistená osoba.

36. Podľa § 24 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

37. Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z. podmienkou vzniku práva poškodeného na náhradu škody z poistného garančného fondu podľa odseku 2 písm. a) a f) je, že útvár Policajného zboru nehodu po jej vzniku zistil. Potvrdenie príslušného útvaru Policajného zboru, že škoda bola spôsobená prevádzkou nezisteného motorového vozidla, za ktorú zodpovedá nezistená osoba, je poškodený povinný predložiť kancelárii pri uplatnení nároku na náhradu škody.

38. Podľa § 24 ods. 5 zákona č. 381/2001 Z.z. kancelária poskytuje poškodenému poistné plnenie podľa odseku 2 za rovnakých podmienok, za akých poskytuje poistné plnenie poisťovateľ podľa tohto zákona.

39. Podľa § 28 ods. 3 zákona č. 381/2001 Z.z. práva a povinnosti Slovenskej poisťovne, a. s., vzniknuté zo zákonného poistenia prechádzajú 1. januára 2002 na kanceláriu. Tieto práva a povinnosti uplatňuje a vykonáva v mene a na účet kancelárie Slovenská poisťovňa, a. s. Túto činnosť účtuje Slovenská poisťovňa, a. s., oddelene od ostatnej činnosti.

40. Podľa § 8 vyhlášky č 423/1991 Zb. ktorou sa ustanovuje rozsah a podmienky zákonného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (v znení účinnom ku dňu vzniku úrazu) ak sa nezistila osoba zodpovedná za škodu na zdraví alebo usmrtením spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na území Slovenskej republiky, má poškodený priamo proti poisťovni právo, aby mu túto škodu nahradila. Podmienkou uplatnenia práva podľa odseku 1 je, že polícia nehodu bezprostredne po jej vzniku zistila, alebo jej bola bez zbytočného odkladu oznámená.

41. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

42. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

43. Podľa § 420 ods. 1, ods. 3 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

44. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

45. Na základe citovaných zákonných ustanovení a vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná.

46. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné a súd má za preukázané, že dňa 26.10.1994 došlo v X. k dopravnej nehode, pri ktorej bol neznámym motorovým vozidlom a nezisteným vodičom, ťažko zranený žalobca. Na tom základe vznikla žalovanému v zmysle § 24 zákona č. 381/2001 Z. z. povinnosť uhradiť žalobcovi uplatnený nárok na náhradu škody z poistného garančného fondu. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. uhradila žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 721,96 eur (21.750,-- Sk za 725 bodov).

47. Žalobca si v konaní uplatňoval voči žalovanému nárok na zapltenie sumy 231.333,- eur titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965

Zb.(po späťvzati v sume 44.166,80 eur), ktorý nie je v zmysle záverov odvolacieho súdu premlčaný. Uplatnenie mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobca odôvodňoval tým, že dopravná nehoda dňa 26.10.1994 pri ktorej utrpel žalobca závažné zranenia, znamenala pre jeho ďalší život krajne nepriaznivé dôsledky. Po nehode bol hospitalizovaný v nemocnici v X. s mnohopočetnými zlomeninami rebier, končatín, zlomeninou lebečnej kosti a s krvácaním do pľúc a mozgu. Pri úraze taktiež došlo k prerezaniu priedušnice, poškodeniu močových ciest a dôsledkom úrazu bola taktiež strata 6 zubov. Následkom úrazu hlavy stratil žalobca schopnosť hovoriť, čítať a písať, ako aj schopnosť pohybu, ktorý bol možný len za pomoci barlí. Po dlhodobej hospitalizácii a absolvovaní kúpeľnej liečby sa snažil žalobca aspoň čiastočne pracovať, avšak zhoršujúci sa zdravotný stav znamenal, že v máji roku 2000 bol uznaný úplným invalidným dôchodcom. Následky úrazu znamenali pre žalobcu úplné vyradenie z občianskeho a spoločenského života. V roku XXXX sa žalobca oženil, jeho manželka je obdobne zdravotne postihnutá, invalidná, trpí degeneratívnym ochorením svalov. Intímny styk je pre žalobcu v dôsledku úrazu nemožný, čím je mu znemožnené založenie vlastnej rodiny. Žalobca má problémy s mobilitou, pohybuje sa len pomocou francúzskej barle, trpí pravidelne sa opakujúcou bolesťou kĺbov a kostí, tlmených pravidelným užívaním liekov. Problémy po úraze vznikli aj pri písaní rukou, písomnosti dokáže žalobca písať len pomocou počítača. Aj v súčasnosti sa prejavuje u žalobcu strata pamäti, dôležité okolnosti si musí písomne poznamenať, obdobne sa prejavuje aj problém s rečou, kde najmä v stresových situáciách stráca schopnosť reči. Poruchy močových ciest znamenali pre žalobcu stratu ovládacích schopností v tom, že nedokáže udržať moč a jeho pohyb mimo bydliska je preto orientovaný do blízkosti sociálnych zariadení. Súčasný zdravotný stav žalobcu a jeho životná existencia je možná len za neustálej zdravotnej starostlivosti a užívania predpísaných liekov so záverom, že jeho zdravotný stav sa bude len zhoršovať.

48. V tejto súvislosti súd poukazuje, že má z vykonaného dokazovania a to najmä z odborných záverov obsiahnutých v znaleckom posudku č.XX/XXXX vypracovaného v konaní znaleckou organizáciou S. G. preukázané, že neurologické zdravotné problémy žalobcu a jeho uznanie za plne invalidného vôbec nie sú v príčinnej súvislosti s úrazom, ktorý utrpel, ale jednoznačne súvisia s neurologickým dedičným degeneratívnym ochorením žalobcu Strumpell-Erb-Lorrain, heditárna spastická pararéza. Úraz spôsobil len krátkodobú hemiparézu pravostranných končatín, ľahké ochrnutie, ktoré sa v priebehu niekoľkých dní upravilo. Podiel následkov prekonaného úrazu hlavy na celkovej invalidite nie je žiadnym spôsobom preukázateľný. Tri roky po úraze nie sú prítomné žiadne známky poúrazového ochrnutia. S veľmi vysokou pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou neexistuje príčinná súvislosť medzi úrazom hlavy 26.10.1994 a terajšími zdravotnými ťažkosťami žalobcu. Predmetný znalecký posudok odstránil rozpory v predložených znaleckých posudkoch bez pochybností a jeho závery súd považuje za správne a stranami sporu ničím relevantným nespochybnené. Obdobný záver obsahuje aj znalecký posudok znaleckej organizácie A..sk, keď uviedla, choroby ktorými trpí žalobca nie sú následkom zranení, ktoré utrpel pri nehode dňa 26.10.1994.

49. Súd má znaleckým dokazovaním vykonaním v konaní za preukázané, že žalobca pri úraze dňa 26.10.1994 utrpel krvácanie pod tvrdú mozgovú plenu vľavo, pomliaždenie mozgu pri mozgovej komore vľavo, opuch mozgu, pomliaždenie brušnej steny, tržno - zmliaždená rana hornej pery vpravo prenikajúca do ústnej predsiene, zlomenina pravého horného ramienka lonovej kosti, zlomenina pravého kĺbového výbežku dolnej čeľuste, krvácanie do pravej podhrudnicovej dutiny, zlomeninu VIII. rebra vpravo, vylomenie zubov 11,12,13,14,15,16, odreninu pravého predlaktia, pomliaždenie chrbta ľavej nohy, ochrnutie pravého hrtanového návratového nervu. Taktiež na tele žalobcu sa v strednej čiare krku nachádza zreteľná a pomerne kozmeticky málo prijateľná jazva po opakovaných operáciách zúženia priedušnice a niekoľko menších jazvičiek na hrudníku a brušnej stene, čo sú následky v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia pri dopravnom úraze zo dňa 26.10.1994. Avšak tieto poškodenia zdravia a ich následky nedosahujú samy osebe takú intenzitu a závažnosť, aby mohol byť odôvodnený záver, že spôsobili vyradenie žalobcu zo spoločenského, pracovného života a jeho plnú invaliditu a spôsobujú naďalej zhoršovanie zdravia žalobcu. Postupné zhoršovanie zdravia žalobcu spôsobuje jeho choroba, ktorá je dedičným neurovegetatívnym ochorením centrálného nervového systému. Poškodenia zdravia, ktoré žalobca utrpel pri úraze nespôsobili následky na jeho zdraví takej intenzity a trvania, ktoré by odôvodňovali priznanie žalobcom požadované mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle ustanovenia § 7 ods.3 vyhlášky č.32/1965 Zb.

50. Pokiaľ žalobca tvrdí, že následky zranení, ktoré utrpel žalobca pri úraze a pri zdravotnej starostlivosti mu nedovoľujú spoločensky sa realizovať a je plne invalidný, pričom jeho zdravotný stav sa neustále

zhoršuje, tak tieto skutočnosti sú dôsledkom dedičného degeneratívneho ochorenia žalobcu a nie dôsledkami úrazu. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že ak je žalobca úplne vyradený z pracovného a spoločenského života, plne invalidný a tento stav je nezvratný, nespôsobili to následky úrazu, ale jeho ochorenie a jeho klinické prejavy. Zranenia utrpené pri úraze a ich následky (vrátane následkov nesprávnej liečby) nie sú takého charakteru, aby viedli k trvalému zhoršovaniu zdravia a plnej invalidite. Za plne invalidného bol žalobca uznaný v dôsledku choroby centrálnej nervovej sústavy, pričom vplyv úrazu a jeho následkov je pre jej vznik irelevantný. Preto súd uzavrel, že nie sú splnené základné podmienky pre priznanie mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 Vyhľadávky č. 32/1965 Zb. a to existencia príčinnej súvislosti medzi existujúcimi trvalými závažnými zdravotnými následkami odôvodňujúcimi priznanie mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a utrpénym úrazom. S poukazom na uvedené preto súd uzavrel, že sa nejedná o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle ustálenej judikatúry súdov.

51. Žalobca si voči žalovanému dňa 16.12.2019 uplatnil aj nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 87.611,63 eur. Žalovaný voči tomuto nároku vzniesol námietku premičania, ktorú súd vyhodnotil ako dôvodnú. Ako vyplýva z právneho názoru vysloveného v uznesení Krajského súdu zo dňa 17.04.2018, č. k. 5Co/501/2014-306, ktorým je súd prvej inštancie viazaný, žalobca si žalobou uplatňoval voči žalovanému iba nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhládky č. 32/1965 Zb., ktorý nie je premičaný. Žalobca si v konaní neuplatňoval nárok voči žalovanému za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 6 uvedenej vyhládky. Žalobca si uplatnil nárok titulom sťaženie spoločenského uplatnenia voči žalovanému vo výške 87.611,63 eur až podaním doručeným súdu dňa 19.12.2020, t. j. po uplynutí subjektívnej dvojročnej premičacej doby. O predmetnom nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia mal žalobca vedomosť najneskôr v roku 2012, kedy došlo k vypracovaniu na základe predmetného znaleckého posudku došlo aj k rozšíreniu žaloby zo strany žalobcu o vyššiu sumu požadovaného mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, avšak nie k uplatneniu nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia. Zmena petitu bola pripustená uznesením na pojednávaní dňa 19.03.2014 a teda aj k začatiu plynutia subjektívnej premičacej doby žalobcu došlo v roku od 23.11.2012 resp. najneskôr od 18.03.2014, kedy došlo na podklade znaleckého posudku k pripusteniu zmeny petitu. Najneskôr od tohto momentu začala plynúť žalobcovi dvojročná subjektívna lehota na podanie žaloby, v ktorej by si uplatnil nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 vyhládky č.32/1965 Zb. a ktorá uplynula najneskôr dňa 19.03.2016. Námietka premičania nároku žalobcu voči žalovanému titulom sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorú vzniesol žalovaný, nie je podľa názoru súdu ani v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko žalobcovi (jeho právnenému zástupcovi) bolo aj predtým (viď odôvodnenie z rozhodnutia odvolacieho súdu) zrejmé, že v konaní si žalobca uplatňuje voči žalovanému iba nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 231.333,- eur a nie nárok za sťaženie spoločenského uplatnenia. V tejto súvislosti nie je dôvodná ani námietka žalobcu, že ide len o úpravu sumy, nakoľko nárok na úhradu sumy 87.611,63 eur za sťaženie spoločenského uplatnenia si voči žalovanému v konaní (ako uviedol aj odvolací súd) dovtedy neuplatňoval. Preto má súd za to, že pokiaľ si žalobca takýto nárok voči žalovanému uplatnil, došlo k zmene žaloby a jej rozšíreniu o uplatnenie iného práva, ako si doposiaľ žalobca voči žalovanému uplatňoval a to náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 87.611,63 eur v zmysle § 6 vyhládky č.32/1965 Zb, voči ktorému nároku žalovaný vzniesol dôvodnú námietku premičania. Preto súd nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie sumy 87.611,63 eur za sťaženie spoločenského uplatnenia zamietol z dôvodu premičania tohto nároku.

52. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keď súd vykonal všetky dôkazy, ktoré strany sporu navrhli a na ktorých zotrvali, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Pokiaľ ide o žalobcom navrhovaný výsluch znalca J. S., tento súd nemohol vykonať, nakoľko jednak zistil, že menovaný bol vyčiarknutý zo zoznamu znalcov a zásielka s predvolaním sa súdu vrátila s označením adresát zomrel.

53. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

54. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protiv strane.

55. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancii po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

57. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. podľa ktorého, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Nakoľko mal žalobca v konaní plný úspech, súd priznal žalovanému náhradu trov konania, ktoré zahŕňajú trovy tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) proti neúspešnému žalobcovi v rozsahu 100 %.

58. V konaní vznikli trovy štátu v celkovej výške 845,94 eur, ktoré boli dňa 27.08.2013 uhradené zo štátnych finančných prostriedkov znalcovi J.. S. v zmysle uznesenia zo dňa 19.11.2012 (č.l.186). Pokiaľ ide o rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, štát možno považovať v tejto časti za stranu, ktorá vynaložila finančné prostriedky za vykonané dokazovanie vo výške 845,94 eur zo štátnych finančných prostriedkov. O nároku štátu na náhradu trov konania súd rozhodol s poukazom na § 257 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa štátu voči vo veci neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. Súd pritom poukazuje na skutočnosť, že žalobca je invalidný dôchodca.

59. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancii po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie, alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 1, 2 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie .